

Suomen yliopistokirjastojen neuvosto

Esityslista

Työvaliokunnan kokous 2/2016

Aika: 22.4.2016 klo 9-12

Paikka: Aleksandrian videoneuvotteluhuone K132 (Fabianinkatu 28, Helsinki) ja videoyhteys

Osallistujat:

Kimmo Tuominen (pj.)
Riitta Lähdemäki
Minna Niemi-Grundström (saapui klo 11)
Ulla Nygrén
Ulla Ohvo
Pia Södergård
Jussi Piipponen (siht.)

1. Kokouksen avaus ja järjestäytyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.05.

2. Edellisen kokouksen muistio

Tarkastettu muistio löytyy verkosta osoitteesta <http://yliopistokirjastot.fi/toiminta/kokoukset/>.

Muistio hyväksyttiin.

3. Neuvoston kokouksen 2/2016 esityslista

Viimeisteltiin neuvoston kokouksen esityslista (liite 1) ja sen liitteet (liitteet 2-6).

4. SYNin edustukset Kotilava-hankkeen ohjausryhmässä ja sisällönkuvailun asiantuntijaryhmässä

Kansalliskirjasto on pyytänyt SYNiä nimeämään edustajan Kotilava-hankkeen ohjausryhmään (liite 7). Hankkeen tavoitteena on kotimaisten tieteellisten lehtien julkaisualustan kehittäminen sekä rahoitusmallin luominen, joka mahdollistaisi kotimaisille lehdille niiden siirtymisen välittömästi avoimiksi julkaisuiksi.

Valittiin SYNin edustajaksi Kotilava-hankkeen ohjausryhmään Tiina Eklund (TY).

Kansalliskirjasto on pyytänyt SYNiä nimeämään edustajat sisällönkuvailun asiantuntijaryhmään. Ryhmä on perustettu jatkamaan lakkautetun SYNin sisällönkuvailuverkoston työtä. Kansalliskirjasto on jo tiedustellut sisällönkuvailuverkostossa mukana olleilta mahdollisuutta osallistua ryhmän toimintaan ja kerännyt listan yliopistokirjastojen edustajista, jotka olisivat halukkaita osallistumaan ryhmään.

Valittiin SYNin edustajiksi sisällönkuvailun asiantuntijaryhmään Arto Ikonen (JY), Maria Forsén (ÅA), Tarja Turunen (UEF), Jaakko Tuohiniemi (HY), Ilkka Haataja (Taideyliopisto), Katri Rintamäki (Tritonia) ja Jaana Taylerson (TY).

5. OKM:n ja SYNin edustajien tapaamisen valmistelu

Keskusteltiin tapaamisessa esille nostettavista teemoista.

Esille nostettava teema voisi olla avoimen tieteen edistäminen. Erityisenä osa-alueena voitaisiin nostaa esille APC-maksujen hallinnointi. Sopiva ajankohta kokoukselle olisi syksy.

Teemasta riippuen ministeriössä tavattavia virkamiehiä voisivat olla opetusneuvos Erja Heikkinen, ylitarkastaja Anne Luoto-Halvari, opetusneuvos Jorma Karhu, opetusneuvos Juha Haataja, ylitarkastaja Sami Niinimäki tai ylijohdaja Tapio Kosunen.

Asia päätettiin ottaa SYNin kokouksen 2/2016 esityslistalle.

6. SYNin ja STKS:n kirje suomalaisille europarlamentaarikoille tekijänoikeuslakiin liittyen

Puheenjohtaja on ehdottanut, että SYN ja STKS lähettäisivät suomalaisille europarlamentaarikoille kirjeen, jossa kerrottaisiin kirjastoille ja tutkimukselle tärkeistä näkökulmista EU:n tekijänoikeuslainsäädännön uudistamista koskien. Erityisesti kirjeessä vedottaisiin siihen, että EU:n tekijänoikeuslainsäädäntöön olisi sisällytettävä vapaa oikeus tiedonlouhintaan.

Keskusteltiin kirjeen luonnoksesta (liite 8). Todettiin, että kirjeessä olisi hyvä olla tiedonlouhinnan esimerkkejä eri aloilta, myös ihmistieteiden puolelta.

Puheenjohtaja ja yhteistyösihteeri muokkaavat vielä kirjetä eteenpäin. Kirjeeseen lisätään ainakin maininta Digital Humanities -tutkimuksesta.

7. Opinnäytteiden sähköistä säilyttämistä koskeva esitys arkistolaitokselle

SYNin toimintasuunnitelmassa on yhtenä tavoitteena opinnäytteiden sähköiseen säilyttämiseen liittyvän esityksen valmistelu. Yhteistyösihteeri on ollut yhteydessä Kansallisarkistoon asian tiimoilta. Kehittämispäällikkö Markku Leppänen neuvoi ja kannusti lähettämään vapaamuotoisen esityksen yliopistojen opinnäytteiden säilyttämisestä sähköisessä muodossa. Yhteistyösihteeri on laatinut luonnoksen esityksestä (liite 9).

On syytä huomata, että esitys sähköiseen säilytysmuotoon siirtymisestä on erillinen varsinaiseen pitkäaikaissäilytykseen liittyvien suunnitelmien käsittelystä.

Keskusteltiin luonnoksesta. Yhteistyösihteeri muokkaa esitystä vielä eteenpäin. Todettiin, että esityksellä haetaan lupaa kaiken tyyppisten pysyvästi säilytettävien opinnäytteiden säilyttämiselle sähköisessä muodossa. Lisäksi esityksessä huomioidaan myös ne opinnäytteet, joita saadaan säilytettäväksi vain paperisena.

Muokkauksen jälkeen yhteistyösihteeri lähettää luonnoksen Kansallisarkistoon kommentoitavaksi. Tämän jälkeen päästään toivottavasti etenemään melko nopeasti lopullisen esityksen lähettämiseen.

8. SYNin 20-vuotisjuhlan valmistelut

Tilaisuuden paikaksi on päätetty Kaisa-talo. Ajankohdaksi päätettiin vahvistaa 11.10. klo 14 - 18.

Opetusministeri on ilmoittanut, että ei pääse tilaisuuteen. Ulla Nygrén lupautui tekemään selvitystyötä juhlapuhujan saamiseksi.

Amerikkalaisen keynote-puhujan saamiseksi on oltu yhteydessä ARC:iin (American Resource Center). ARC on ilmoittanut, että Association of Research Libraries -järjestön tuleva puheenjohtaja Mary M. Case on valmis pitämään etäyhteyden avulla esitelmän tilaisuudessa. Yhteistyösihteeri on yhteydessä ARCiin, jonka kanssa ryhdytään selvittämään amerikkalaisen puhujan käytännön järjestelyitä. Selvitetään myös sitä, olisiko syytä pyytää varmuudeksi myös tallenne esitelmästä.

Tilaisuuteen pyydetään myös UNIFIn puheenjohtajan puheenvuoro. Yhteistyösihteeri tiedustelee, voisiko Minna Abrahamsson-Sipponen olla yhteydessä UNIFIn puheenjohtajana toimivaan Oulun yliopiston rehtoriin. Kyseessä olisi noin 15 minuutin puheenvuoro, joka voisi liittyä yliopistokirjastojen vaikuttavuuteen.

Lisäksi pidetään SYNin puheenvuoro.

Mahdollisina kutsuttavina tahoina esille on nostettu muun muassa yliopistojen johto, kirjastosektorit, FUCIO, Suomen akatemia, SYL, SAMOK sekä opetus- ja kulttuuriministeriön virkamiehet. Todettiin, että pyydetään SYNin kokouksessa 2/2016 yliopistokirjastoja kokoamaan oman yliopistona kutsuttavien yhteystiedot ja lähettämään ne yhteistyösihteerille. Kutsut lähetetään kesäloman jälkeen.

Sovittiin, että yhteistyösihteeri ja Riitta Lähdemäki selvittävät mahdollisia sponsoreita.

Yhteistyösihteeri laatii SYNin kokoukseen 2/2016 juhlien alustavan budjetin. Tarjoilun lisäksi mahdollisia kuluja voivat aiheuttaa mm. musiikkiesitys ja ammattikuvaajan käyttö tilaisuudessa.

9. BTJ:n mahdollinen vierailu SYNin kokouksessa

BTJ on lähestynyt SYNiä ja ehdottaa, että BTJ:n edustajat (toimitusjohtaja Sirpa Mikkonen ja asiantuntijoita) tulisivat keskustelemaan SYNin tilaisuuteen mahdollisesta yhteistyöstä (liite 10).

Sovittiin, että yhteistyösihteeri tiedustelee BTJ:ltä halua osallistua SYNin 20-vuotisjuhlien sponsorointiin.

10. Ilmoitusasiat

- Helsingin LIBER-konferenssiin ilmoittautuminen menossa, early bird -ilmoittautuminen mahdollista huhtikuun loppuun saakka.
- Keskuskirjastokokous pidettiin Helsingissä 28.1. Ulla Ohvo osallistui kokoukseen.
- SYNin tutkimuksen tuen verkosto järjestää vuonna 2016 joka kuukauden viimeisenä keskiviikkona Competence Wednesdays -webinaarisarjan tilaisuuden (27.1., 24.2., 23.3., 27.4. ja 25.5.). Linkit webinaarien tallenteisiin ovat saatavilla SYNin verkkosivuilta.
- SYN on laatinut kirjastoilta pyydettyjen kommenttien pohjalta lausunnon standardin ISO 16439:2014 Tieto ja dokumentointi - Kirjastojen vaikuttavuuden arvioinnin menetelmät ja

toimenpiteet suomenkielisestä käännöksestä (liite 11)

- Kansalliskirjaston sektorikokous puheenjohtajille ja sihteereille pidetään 16.5.
- Lappeenrannan teknillisessä yliopistossa 10.5. järjestettävän Avoimen tieteen osaajakoulutuksen ilmoittautuminen ja ohjelma ovat osoitteessa <http://avoitiede.fi/osaajakoulutuksen-ohjelma>. Koulutuksen teemana on tutkimusprosessin avaaminen.
- Yhdeksännet valtakunnalliset sairaalakirjastopäivät järjestetään Rovaniemellä 19.-20.5.2016 (Lapin yliopisto, taiteiden tiedekunta, Yliopistonkatu 8). Päivien teema on Arktista hyvinvointia ja terveysjuridiikkaa. Lisätietoja osoitteessa <https://www.ulapland.fi/Suomeksi/Yksikot/Kirjasto/Ilmoittautuminen-2016>.

11. Muut asiat

- Nellin, SFX:n ja Finnan tilanne: Todettiin, että Kansalliskirjasto on antanut tiedoksi, että tulevaisuudessa SFX ei ole käytettävissä ilman Finnaa. Aiemmin on myös ollut toisen suuntaista tietoa esillä. Asia päätettiin ottaa SYNin kokouksen 2/2016 esityslistalle.

12. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.00.

Liitteet:

- 1 Neuvoston kokouksen 2/2016 esityslista (luonnos)
- 2 SYNin 5.4. lähettämä kirjelmä Hanselille
- 3 Hanselin 6.4. lähettämä vastaus SYNin kirjelmään
- 4 Muistio: Kirjastojärjestelmäkeskustelu 22.1 Tampereen yliopiston kirjastossa
- 5 Kirjastojärjestelmän vaatimusmäärittely -työryhmän esitys
- 6 SYNin toimintasuunnitelma 2016
- 7 TSV:n kutsu Kotilava-hankkeen ohjausryhmään
- 8 SYNin ja STKS:n kirje suomalaisille europarlamentaarikoille (luonnos)
- 9 Opinnäytteiden sähköistä säilyttämistä koskeva esitys arkistolaitokselle (luonnos)
- 10 BTJ:n viesti SYNille 7.4.2016
- 11 SYNin lausunto standardin ISO 16439:2014 Tieto ja dokumentointi - Kirjastojen vaikuttavuuden arvioinnin menetelmät ja toimenpiteet suomenkielisestä käännöksestä